

STICHTING KATHOLIEK ONDERWIJS WEST-FRIESLAND

Beleid Medicijnverstrekking en het verrichten van medische handelingen

Uitgangspunten

Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland wil zorgvuldig omgaan met het verstrekken van medicijnen aan kinderen door haar personeelsleden en het verrichten van medische handelingen bij kinderen.

In dit beleidsstuk wordt een aantal voorschriften hieromtrent geformuleerd.

1. Medicijnverstrekking door leerkrachten

Het komt voor dat ouders aan de leerkracht verzoeken of deze het kind voorgeschreven medicijnen of andere middelen tijdens schooltijd een aantal keren per dag wil toedienen. Voorbeelden hiervan zijn 'pufjes' voor astma, antibiotica na een ziekte, Ritalin of Concerta voor kinderen met ADHD, een middel tegen epilepsie of hoestsiroop bij keelpijn.

De school vraagt de ouders altijd of het mogelijk is dat zij zelf de medicijnen kunnen toedienen. Dit kan bijvoorbeeld voordat het kind 's morgens naar school gaat en/of tijdens de middagpauze.

Als dit niet mogelijk is, legt de leerkracht de vraag voor aan de directie of aan het verzoek gevolg moet worden gegeven. De directie kan het besluit eerst voorleggen aan de teamvergadering. Een besluit om wel of niet toe te dienen, is vervolgens een besluit voor de hele schoolloopbaan van het kind. Als besloten wordt om niet toe te dienen, kan bekeken worden of een uitzondering moet worden gemaakt voor activiteiten die buiten school plaatsvinden, bijv. kamp groep 8, een excursie of schoolfeest.

Als de school besluit op verzoek van de ouders de medicijnen te verstrekken dan dienen de ouders een "Toestemmingsverklaring verstrekking van medicijnen" (zie bijlage 1) in te vullen en te ondertekenen.

Ook het toedienen van een aspirine is een medische handeling; ouders dienen hiervoor toestemming te geven. Als er geen getekende 'Toestemmingsverklaring verstrekken van medicijnen' aanwezig is, moet de leerkracht dus telefonisch contact opnemen met één van de ouders en toestemming vragen.

Het komt de laatste jaren steeds vaker voor dat kinderen op kamp /schoolreisje medicijnen zoals reispilletjes, aspirine en/of ibuprofen mee hebben en zelf innemen. Om de aansprakelijkheid af te dekken is het ook hier van belang dat er van tevoren een toestemmingsverklaring door de ouders wordt ondertekend.

Overblijfskrachten mogen in geen geval medicijnen verstrekken aan kinderen.

Aanbevelingen

- Noteer iedere verstrekking van een medicijn in een klassenmap of logboek (tijd, datum en dosering).
- Bewaar de medicijnen op een voor kinderen niet toegankelijke plaats.
- Accepteer alleen een medicijn in de originele verpakking (met bijsluiter) die zijn uitgeschreven op de naam van het kind.
- Lees de bijsluiter goed, zodat u de eventuele bijwerkingen kent.
- Controleer wat de vervaldatum van het medicijn is. In het geval deze datum bereikt dan wel overschreden is, neem contact op met de ouder. In geen geval wordt het medicijn aan het kind verstrekt.

2. Verrichten van medische handelingen door leerkrachten

Het komt voor dat ouders vragen of een leerkracht medische handelingen wil verrichten bij hun kind. Met 'passend onderwijs' in de scholen gebeurt dat steeds vaker. In specifieke gevallen kan het gaan om het geven van sondevoeding of een injectie.

Deze handelingen zijn onderdeel van de wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG)*. Deze wet is bedoeld voor mensen die werken in de gezondheidszorg en legt uit, wie bepaalde medische handelingen mogen verrichten. De wet BIG geldt niet voor onderwijsgevenden, maar biedt wel mogelijkheden anderen te bekwaamen in het verrichten van medische handelingen. Echter anderen mogen bepaalde medische handelingen wel verrichten in opdracht van een arts. Zij dienen dan wel de bekwaamheid te bezitten deze handelingen te kunnen verrichten. Een leerkracht die bijvoorbeeld een injectie aan een leerling wil geven, dient door een arts 'bekwaam voor het uitvoeren van medische handelingen' verklaard te worden. zie de bijlage

In deze verklaring worden dan de handelingen beschreven die door die persoon uitgevoerd mogen worden. De verklaring is persoonsgebonden, dus bij afwezigheid mag de handeling niet door een ander worden uitgevoerd.

* De handelingen die leerkrachten verrichten voor kinderen met diabetes zijn ook medische handelingen en vallen onder de wet BIG..

*** Uit: Factsheet diabeteszorg in het primair onderwijs**

" 2.2. Diabeteszorg door onderwijspersoneel of door ouders

*2.2a. Onderwijspersoneel dat in opdracht insuline mag toedienen Een school kan personeel in dienst hebben dat tevens bijvoorbeeld verpleegkundige of EHBO-er is. Onderwijspersoneel mag in opdracht van een zelfstandig bevoegde (een arts, physician assistant of verpleegkundig specialist somatische zorg) **insuline** toedienen onder de volgende voorwaarden:*

- *De ouders van de minderjarige leerling, degene die de handeling uitvoert (uitvoerder) en de zelfstandig bevoegde (opdrachtgever), zijn allen akkoord met deze opdrachtverlening.*
- *De uitvoerder is bekwaam (heeft voldoende kennis, ervaring en een positieve houding) om de handeling uit te voeren. Dit houdt in dat de uitvoerder voldoende geïnstrueerd is en voldoende heeft geoefend om de insuline op de juiste manier toe te dienen.*
- *De opdrachtgever geeft de uitvoerder aanwijzingen/ instructies en zorgt ervoor dat toezicht en tussenkomst mogelijk zijn. Dit houdt in dat de opdrachtgever fysiek in de nabijheid van de uitvoerder moet zijn op het moment dat de voorbehouden handeling wordt uitgevoerd. Als de uitvoerder een verpleegkundige is dan mag hij of zij zonder toezicht en tussenkomst van de opdrachtgever de insuline toedienen (indien voldoende bekwaam).*

• *De uitvoerder handelt volgens de aanwijzingen/instructies van de opdrachtgever. Omdat er op school meestal geen zelfstandig bevoegde, zoals een arts, in de buurt is (voor toezicht en tussenkomst), komt deze constructie weinig voor. Als er toch zo'n constructie is afgesproken, hebben de opdrachtgever en de uitvoerder ieder de verantwoordelijkheid dat zij de voorwaarden naleven. Ieder is aansprakelijk voor zover hij verwijtbaar niet handelt of nalaat zoals in de gegeven omstandigheden verwacht mag worden.*"

Uiteraard geldt het bovenstaande niet in noodsituaties, bijvoorbeeld wanneer een leerling acuut insuline nodig heeft!

Kortom: Zonder deze verklaring mogen leerkrachten geen medische handelingen op school verrichten dit i.v.m. civielrechtelijke aansprakelijkheid en zelfs mogelijke strafrechtelijke vervolging.

3. Aansprakelijkheid

Het bestuur heeft een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten voor het onderwijspersoneel; hier is het medisch handelen bij inbegrepen indien ook een verklaring tot bekwaamheid voor de desbetreffende persoon aanwezig is.

TOESTEMMINGSVERKLARING VERSTREKKING MEDICIJNEN

(Opm.: Indien sprake is van echtscheiding dienen, beide ouders met gezag hun handtekening te zetten.)

Hierbij verklaart/verklaren ondergetekende

Ouder(s) ..... (voor- en achternaam)

Moeder/vader van ..... (voor- en achternaam)

Telefoonnummer(s) .....

dat zij/hij middels invulling en ondertekening van deze verklaring toestemming geeft/geven aan

Leerkracht ..... (voor- en achternaam)

Leerkracht .....

Leerkracht .....

(bij afwezigheid van bovengenoemde personen)

om de hieronder benoemde medicijnen te verstrekken aan

Naam kind ..... (voor- en achternaam)

Leerling in groep .....

Naam van het medicijn .....

Wie bewaart het ..... **waar** .....

Hoe vaak toedienen ..... (evt. tijdstip vermelden)

Op welke wijze/dosering .....

Periode van verstrekking .....

Mogelijke bijwerkingen .....

Hoe dan te handelen .....

Naam arts .....

(in geval van ernstige bijwerkingen)

Telefoonnr. arts .....

Datum: .....

Handtekening:

Handtekening:

Datum: .....

Naam: .....

Naam: .....

NB: Deze verklaring is slechts gedurende één schooljaar geldig!

UITVOEREN VAN MEDISCHE HANDELINGEN
(BEKWAAMHEIDSVKRLARING)

Verklaring Bekwaam uitvoeren van medische handelingen

Bekwaamheidsverklaring bij het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling

---

---

verklaart dat,

naam werknemer:

---

functie:

---

werkzaam aan/bij:

---

na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren.

De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

naam leerling:

---

geboortedatum:

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

Ondergetekende:

naam:

---

functie:

---

werkzaam aan/bij:

---

plaats:

---

datum:

Handtekening:
